

Пам'ятаймо, що Гармонія — це життя, творення Краси!

Література

1. Вода — колыбель жизни / Авторская школа «Академия здоровья», сост. Гурьев А.П., Бутакова О.А. — Нижний Новгород, 2003. — 48 с.
2. Пить или не пить?.../ Авторская школа «Академия здоровья», сост. Мазуркевич С.А. и др. — Нижний Новгород, 2003. — 50 с.
3. Масару Эмото. Послания воды: тайные коды кристаллов льда / Перев. с англ. — М.: ООО Изд. дом «София», 2006 — 96 с.
4. Масару Эмото. Энергия воды для самопознания и исцеления / Перев. с англ. — М.: ООО Изд. дом «София», 2006. — 96 с.

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ПЕРІОДИЗАЦІЇ ШКІЛЬНОЇ БІОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ

Мегем О.М.

Глухівський державний педагогічний університет

Розвиток шкільної біологічної освіти в Україні — це тривалий і складний процес, його аналіз варто починати з періодизації. Дослідники, які вивчали розвиток шкільної біологічної освіти лише констатували наявність певних періодів та етапів її розвитку, пов'язуючи їх здебільшого із соціально-економічними реформами або із розвитком загальної шкільної освіти [5]. В історії розвитку шкільної біологічної освіти недостатньо розроблені концептуальні засади періодизації, на основі яких науково-обґрунтовано можна виділити певні одиниці періодизації, встановити наступність і якісні відмінності між ними.

Хронологічні рамки розвитку шкільної біологічної освіти охоплюють значний проміжок часу, тому для одержання об'єктивних результатів, важливо дослідити його з позицій діахронного методу, який передбачає поділ даного процесу на періоди, що якісно відрізняються один від одного і є показниками в пізнанні та осмисленні історичного досвіду, а також в прогнозуванні та можливості його використання в нинішніх умовах. Проводячи періодизацію шкільної біологічної освіти ми вважаємо, що поняття періоду в класифікації є більш широким порівняно з поняттям етап. Періоди є першоосною, а етапи є складовими частинами періодів. Кожен період може включати в себе декілька етапів. Розглядаючи періодизацію шкільної біологічної освіти з позицій сучасних підходів, зокрема: історико-педагогічного, системного, синергетичного, парадигмального нами була розроблена система шкільної біологічної освіти як складного процесу неперервного розвитку. Вона вказує на необхідність покласти в основу періодизації зміни, що відбувалися в меті шкільної освіти, зокрема шкільної біологічної, які супроводжувались відповідним реформуванням школи. Формулювання мети освітньої діяльності є основним (першоджерелом) у визначенні стратегії подальшої діяльності школи. Визначення змісту, вибір засобів педагогічної комунікації, науково-методичних умов є похідними, тобто залежними від встановленої мети. Саме через це ми і вважаємо, що в основу визначення періодів варто покласти зміни, які відбувалися в меті освіти, у тому числі і шкільної біологічної. Кожен період включає в себе декілька етапів.

Зміни етапу в кожному періоді обумовлюють зміни, що відбуваються в змісті освіти при сталій загальній меті біологічної освіти. Зміни її змісту приводять до змін у засобах педагогічної комунікації: вдосконалюються і змінюються форми організації навчального процесу, вводяться нові методи і прийоми навчання, а також адаптуються існуючі форми, методи, прийоми до нового змісту. Із введенням нового змісту і нових форм організації, методів і прийомів навчання відбувається розробка, запровадження нових навчальний процес протягом кожного періоду, стільки і етапів включає в себе даний період. Оскільки освітня діяльність школи є інерційним процесом, то зміни будь-якого із структурних компонентів не миттєво впливають на зміни інших. Така зміна відбувається через певний проміжок часу, за який освітня система зможе відреагувати на відповідні зміни.

Біологічна освіта в загальноосвітніх школах розвивається по спіралі, яка сходиться. Оскільки вона розвиваючись переходить від більш простого стану до більш складного, то спіраль висхідна, тобто зорієнтована у своєму русі вгору. У межах спірального розвитку суміжні періоди взаємодіють між собою, що обумовлює наявність перехідної фази. У перехідній фазі відбувається зміна тенденцій розвитку суспільства, умов життя в ньому, зміна ідеологічних орієнтирів. Відповідно змінюється мета освіти, а з нею її зміст, методи освітньої діяльності, об'єкти наукового аналізу та інше. У кожній перехідній фазі виділяється відповідний генотип, який уособлює у собі основні якості попереднього періоду. Генотип передає від періоду до періоду соціальну, наукову і методологічну суть шкільної біологічної освіти. Перебудова, що торкається всіх факторів суспільного середовища і змістового організму освіти призводить до створення мегаструктури, в основі якої вибір людством стратегії руху. Стратегія руху є тим спільним елементом на основі якого можна виділити мегаперіоди в загальній мегахистемі шкільної освіти. Хронологічні межі, в рамках яких відіграла провідну роль відповідна стратегія руху освіти ми будемо називати мегаперіодом.

Концептуальні положення системи дали можливість встановити критерії визначення основних одиниць періодизації: мегаперіодів, періодів, етапів.

Література

1. Викторова Л.Г. О педагогических системах. — Красноярск, 1989. — С. 102.
2. Савченко О.Я. Стан і завдання реформування змісту загальної шкільної освіти // Педагогіка і психологія. — 1999. — №4. — С. 6–17.

3. Скаткин М.Н. Методология и методика педагогических исследований. — М.: Педагогика, 1986. — С. 152.
4. Сухомлинська О. Персоналія в історико-педагогічному дискурсі // Шлях освіти. — 2001. — №4. — С. 10–15.
5. Хрипкова А.Г., Калинова Г.С, Тенденции развития биологического образования в России // Биология в школе. — 2000. — №4. — С. 22–27.

МУЗЕЙ ШКІДЛИВИХ ЗВИЧОК ЯК ФОРМА ПРОФІЛАКТИЧНОЇ РОБОТИ ЗАЛЕЖНОЇ ПОВЕДІНКИ

Микитенко М.В., Ярова О.Ю.

Полтавський державний педагогічний університет імені В.Г. Короленка

Сучасна педагогіка розкриває чимало можливостей для виховання фізично і психічно здорових дітей та підлітків. На сьогодні це під загрозою, так як бере верх згубний вплив засобів масової інформації, раннє дозрівання, а також байдужість і неухважність батьків. Саме це і дало поштовх для створення нових та удосконалення існуючих методів виховання і навчання.

Існує безліч галузей педагогіки : сімейна, театральна, спортивна і т.д. Цікавою і ефективною є музейна педагогіка, яка в кінці 20-го століття виділилась в окрему гілку педагогічної теорії і практики.

Яскравим прикладом є створений в педагогічному коледжі № 1 м. Сиктивкар Республіка Комі Музей Шкідливих звичок. Автор Пружинська В.Б. пропонує його як форму профілактичної роботи з дітьми і підлітками. Такого роду музей не потребує стаціонарного приміщення, він є пересувним, розташувати який можна в шкільному класі, актовому залі, на відкритому майданчику, у літньому таборі.

Музей Шкідливих звичок складається із залів, зміст яких універсальний, він розрахований на різний вік і рівень розвитку, а саме стенди, експонати трансформуються (наприклад, відбувається заміна фотознімків, текстів, спрощуються статистичні дані і т. д.), а зміст екскурсій адаптується під критерій доступності.

Концептуальною основою є гуманітарний (діалогічний) варіант музейно-педагогічної діяльності: дитина, відвідувач музею, не об'єкт, якому односторонньо транслюється нормативне знання, а учасник діалогу. Дорослий у цьому діалозі виступає як режисер, перекладач.

Соціально-педагогічні завдання музею:

1. Підвищення рівня поінформованості школярів про шкідливість психічно активних речовин.
2. Пропагування здорового способу життя і особистого саморозвитку.

Під час екскурсії по залах Музею Шкідливих звичок створюються умови для особистісної зустрічі і спілкування дитини з експонатами : задіяні усі канали сприйняття (візуальний, аудіальний, кінестетичний), включається асоціативне мислення. Працівники музею поряд із традиційними методами (бесіда, розповідь, демонстрація) широко використовують рольові ігри та ігрові прийоми, елементи театралізації і евристики. Колектив музею складається з волонтерів.

У музеї є 5 залів: